

РЕЛІГІЙНІ ВІРУВАННЯ ЯК ПІДГРУНТЯ ВИНИКНЕННЯ КОНФЛІКТІВ

Кудояр Л.М., доцент СумДУ,
Ланчак В.В., студ. гр. ЕК-71

Чисельність релігійних конфесій, їх різноманітність відповідають розмаїттю умов, у яких вони формувалися, особливостям історичного шляху і характеру окремих народів. Це стає причиною багатьох непорозумінь, суперечок між різними церковними організаціями, а іноді й ворожнечі на релігійному ґрунті.

Релігійні конфлікти — це зіткнення між носіями релігійних цінностей, що обумовлені відмінностями в їх світосприйманні, уявленнях і ставленні до Бога, різним становищем та участю у релігійному житті.

За своїми типологічними характеристиками релігійні конфлікти є перш за все соціальними, оскільки релігія є підґрунтям людського суспільства.

Крім того, релігія створює засади громадськості, наприклад, солідарність, тобто почуття спільної причетності людини до якогось цілого, «ми», що породжується зв'язком між людьми та Богом. У ній вони відчувають себе родиною, спільнотою, народом.

Суб'єктами релігійних конфліктів можуть стати окремо взяті індивіди, цілі народи, релігійні утворення (церква, община, секта) та держава.

Поруч з традиційними релігійними течіями існують деструктивні релігійні об'єднання, які формують класичних релігійних фанатиків. За своєю суттю релігійний фанатизм — явище, яке завжди носить соціальний характер. Людина не може бути фанатичною тоді, коли вона поставлена перед Богом, вона робиться фанатиком тоді, коли вона поставлена перед людьми. Фанатик завжди потребує ворога, завжди повинен засуджувати, страчувати.

Новоутворення, що протистоять традиційній церкві, виникли і поширилися у 60-ті роки ХХ ст. у США, а згодом і у європейських країнах. В Україні за останні роки були поширені сумнозвісне «Біле братство». Більшість складу цих організацій становлять юнаки і дівчата, часто досить освічені.

Характерним для сект є :

а) наявність лідера як особливого неповторного Спасителя, небесного обранця (земного втілення Христа чи Будди);

б) намагання духовно і фізично ізолювати членів общини від зовнішнього світу;

в) відвернути їх від колишніх цінностей і уподобань (їх майно використовується для збагачення общини чи її лідера);

г) паралізувати особисту свідомість.

Отже, ці засоби експлуатації молодих людей викликали невдоволення головних верств населення і створювали конфліктну ситуацію, яка за відповідних умов може перетворитися на релігійну.

У демократичних державах, де конфесійна політика ґрунтується на Загальній декларації прав людини, а закон гарантує свободу совісті, забороняється розпалювати ворожнечу, ненависть у зв'язку з релігійними віруваннями.

Аналізуючи діяльність неокультів, вироблені пропозиції з метою вдосконалення чинного законодавства України та оптимізації системи державно-церковних відносин.

З цією метою необхідно:

По-перше, внести відповідні зміни у законодавство України, спрямовані на протидію діяльності неокультів:

а) вжити заходів до реального відокремлення церкви від політики, зокрема, та від держави у цілому.

б) розробити правовий механізм притягнення до адміністративної та кримінальної відповідальності за зазначені правопорушення з метою попередження і припинення розробки іноземними функціонерами механізму втручання у справи нашої держави.

По-друге, проводити загальнопрофілактичні заходи, а це:

а) підтримка просвітницьких програм, що висвітлюють діяльність деструктивних культів;

б) проведення науково-практичних конференцій та випуск відповідної літератури;

в) надання пільгового користування ефіром громадським і науковим діячам, відповідним державним службовцям та представникам традиційних конфесій у межах цих програм.

По-третє, необхідно не допускати реєстрацію статутів деструктивних неокультів ні як релігійні об'єднання, ні під прикриттям громадських організацій. Якщо подібний культ вже зареєстрований і продовжує проводити протиправну діяльність, то його необхідно дискредитувати через засоби масової інформації або зняти з реєстрації у судовому порядку.

Отже, релігійні конфлікти існують у нашому житті поряд з іншими конфліктами, тому знання про них є необхідною умовою їх цивілізованого врегулювання і припинення.